

Den osynliga uppfödaren

TEXT MATS GENBERG FOTO MAGNUS ÖST

Solbacka Gård i Brottby ligger bara ett stenkast från Täby Galopp. Men trots att befinner oss på stadsbuss-avstånd från Stockholm så är det stora kuperade hag som möter oss. Och ett ganska litet stall. Här har några av den senaste tidens bäst galopphästar i Sverige tillbringat sin uppväxt.

som tycker om människor. Och som klarar av allt det som livet som galopphäst innebär.

Det är också skälet till att Eva är en stor förespråkare för att artificiell insemination ska tillåtas även i aveln med Engelska Fullblod. Något som inte är fallet idag.

– Ska man skicka ett sto på betäckning långt borta så kommer hennes föl den våren att födas på hingststationen. Utan att du har egen kontroll eller styrning på hur det hanteras eller vilken miljö det föds i – eller ens att du får njuta av ditt nya föl! Dessutom är det en stor påfrestand för både sto och föl att resa. Hade vi tillåtit semin liksom alla andra raser gör, så hade vi också fått in mycket mer nytt blod, och minskat risken för inavel. Vem vet, vi kanske till och med skulle få starkerare, hållbarare hästar?

När vi pratar med Eva är det november. Den första snön har kommit över huvudstaden.

– Idag kom snön, och jag tog in stona lite tidigare. Sen gjorde jag "Irish Mash" åt dem. En varm "gröt" med massa godsaker. Bara för att jag tyckte att det var mysigt att rå om dom lite extra och sedan stå i stallet och höra dem sörpla i sig och njuta av maten ...

RESULTAT

Eva, Solbacka och hennes företag HorseNature KB, står bakom flera av de senaste årens stjärnor i svensk galoppport.

Det räcker med att säga Tertio Bloom och Holly Golightly för att de som räknar på sannolikhetskalkyler ska få frossa ...

Med bara några enstaka unghästar om året ska det inte gå att få fram flera stjär-

nor av den kalibern på så kort tid.

Trots detta dyker HorseNature/E inte upp lika ofta i uppfödarstatistik som i vinnarcirkeln.

Skälet är att sex av de sju ston som på gården har andra ägare.

– Många av de som äger galopphästar har inte gård och bor inte er landet. Får de då ett sto som blir bra de kanske avla på henne efter avslutad karriär – och det blir ju svårt. Vår icke hand om dessa ston och sköta och deras avkommor på samma typ professionell total-entreprenad som hästen är i träning.

– Det gör att vi inte är de juridiska uppfödarna, men vi sköter ändå allt praktiska och all hantering av hästar som unga.

Stonas ägare är väl medvetna om o-

”Och under de 18 månader som vi har hand om den unga hästen är det vår viktigaste uppgift att göra den till en stark och trygg individ som tycker om människor”

Solbacka drivs av Eva Isacson Sjunnesson. Eva i sin tur drivs av passion. Inte bara för hästar, utan för att göra saker så som just hon vill att de ska göras.

– Hästavel är en konservativ bransch, säger Eva.

Kanske är fullblodsaveln ännu mer konservativ än annan avel och inte alltid så villig att tänka utanför de egna ramarna.

Det gör däremot Eva. Hela tiden. Och där många uppfödare bara talar om genetik och blodslinjer så är Evas idé att arbeta med allt det andra.

– Vissa uppfödare pratar bara om blodslinjer och hingstval och verkar nästan lämna hela miljöbiten åt sidan.

– Eftersom vi i huvudsak har andra ägares ston hos oss så kan vi inte bestämma över genetiken. Stoet har ju den stam som har och ägarna betäcker med den

hingst de väljer – även om vi ofta kommer med idéer.

– Det vi arbetar med är miljö och det jag i brist på bättre ord får kalla "uppväxt", själva uppfödningens biten.

Solbacka är inget stort stuteri. Sju boxar (på vardera 28 kvm!) och en lösdrift är allt. Boxarna används av stona på vintern och våren, och av åringarna under den tidiga hösten när de förbereds inför åringauktionen.

Inte stort alltså. Men genomtänkt.

Det man slås av på Solbacka är att det finns en speciell stämning. Atmosfär. Ordning och reda men med mycket hjärta. Hinkarna på boxväggen är fyllda med äpplen. Stallet är vackert byggt och har en lugn atmosfär.

– På vintern har vi bara stona här inne berättar Eva.

– De använda fölen går på lösdrift och

det är bara "tanterna" som går in varje dag. Det blir som en syjunta där stona står inne och äter i lugn och ro och slipper sina störiga "tonåringar". Allt medan de blir rundare och rundare om magarna, för att om några månader föla igen ...

Just atmosfären är något som Eva återkommer till ofta. Och något som hon förvånas över att så få talar om.

– Jag är väldigt noggrann i allt jag gör, berättar Eva.

– Foderstater, mätningar, vägningar, hantering, "ljusterapi", vård av paddockar – allt ska skötas enligt "boken". Men alla teknikaliteter måste följas av ett hjärta och en äkta kärlek. Man brukar ju säga att hästen springer med huvudet ännu mer än med kroppen. Och under de 18 månader som vi har hand om den unga hästen är det vår viktigaste uppgift att göra den till en stark och trygg individ

”Om jag blir häst i mitt nästa liv vill jag bo på Solbacka, säger Nils Petter”

Och Eva blir ofta inbjuden i vinnarcirkeln när "HorseNatures" hästar vinner som om det även formellt varit HorseNatures uppfödningar.

– Våra hästägare är underbara och ger oss så mycket förtroende och positiv feedback, berättar Eva.

En av dessa är norske Nils Petter Gill, Stall Bonne Nuit, ägare till Point Taken som står på Solbacka och vars dotter Holly Golightly sprungit in mer än 1 miljon kronor under sin 3-årsäsong! Det har också givit honom den maximala uppfödarpremien på 100 000 kronor.

– Om jag blir häst i mitt nästa liv vill jag bo på Solbacka, säger Nils Petter.

– Mina hästar som fötts upp av HorseNature är som om de vore från en annan

planet. Det är ett sant nöje att sätta dem i träning!

HEMLIGHETEN?

Vad är då Evas hemlighet? En del avslöjas i namnet på företaget – HorseNature KB.

– Jag vill att det ska vara så trevligt och naturligt som möjligt att vara häst hos oss. – I nte minst för att det gör livet trevligt för oss människor, och jag är helt övertygad om att hästar som växer upp hos glada människor mår bättre själva.

En av Evas stoltheter är betesmarkerna – totalt 30 hektar med gräs som legat i upp till 30 år utan att vallen brutits. Mycket naturbete med olika örter, buskar och träd som ger både mental och näringsmässig variation.

Tabasco och Eva gosar i hagen.

EVAS 5 RÅD

till dig som vill ge din galopphest bästa tänkbara start i livet.

1. Massor med utvistelse i sällskap med andra föl/åringar, helst dygnet runt på lösdrift.

2. Räkna foderstat, och se till att fölet/åringen får det den behöver för en stadig tillväxt, och för att kunna bygga ett starkt skelett under de viktiga första 18 måna-

derna. Använd foder av toppkvalitet.

3. Hantera fölet från första stund. Ledarskapsträning och trygghetsträning skapar en lugn, trygg och kompetent häst, som lättare klarar livet som galopphest.

4. Var noggrann med miljön. Se över alla

hagar och staket, rensa bort olycksrisker. Var noggrann med hovvården. Ha kontroll på parasitbekämpning.

5. Ha ett bra nätverk av duktiga människor omkring dig, veterinär, hovslagare, hästtandläkare, osteopat.

En röfylld uppväxt med mycket lek och kärlek.

– I Sverige plöjer vi ofta upp betesvallar i en ambition att få bort ogräs och parasiter, medan man i Kentucky, England och Irland är stolta över gamla vallar. Ju djupare gräsets rötter kommer desto bättre förmår de ta upp mineraler.

– Däremot är vi noggranna med att besputsas löpande under hela sommaren. Hästarna ska äta nytt näringsrikt bete. Varje år i april harvar vi också ut alla gamla gödselhögar så att överlevande parasitägg dör i solen.

På hösten efter att åringarna gått iväg till tränarna, avväjns fölen och får därefter tillbringa sin första vinter på lösdrift. Många föl är 8-9 månader gamla när de avväjns.

– Ju längre de får vara med sin mamma desto bättre!

På lösdriften får alla unga hästar springa ute dygnet runt. Men de binds upp när de fodras med ekologiskt kraftfoder – tre gånger varje dag!

– Jag gillar kombinationen av lösdrift och mycket hantering, säger Eva.

– Då lägger man tiden på väsentligheter. Unga hästar som är vana vid att vara uppbundna när de ska äta har så mycket igen när det är dags att påbörja sin träning som åringar.

– De är små proffs från början ...

Andra betesäsongen är den stora tillväxttiden och i slutet av augusti tas alla unghästar in för att förberedas inför auktionen i oktober.

Det är nu de ska bli duktiga på att gå i skritmaskin, att ha tränas, longeras och att ledas fint.

– Hur duktig en köpare än är på att "se under ytan" så är det alltid så att en blank, korthårig och väluppfostrad häst ger mer betalt. Jag tror att många resonerar som så att om man visar på att man har ordning på detaljerna så har man ordning på allt. Och det stämmer nog lite ...

– Ordning och kärlek – i ungefär lika stora doser. Det tror jag är det bästa ...

Den ena halvan av Solbackas ljusa och luftiga stall, boxarna är på 28 m²!

Höga förväntningar lär det vara på Bloomeretta – helsyster till Tertio Bloom.